

EL LLENGÜATGE

Rescabalar

No és pas gratuïtament que els vocabularis de barbarismes inclouen els verbs «ressarcir» i «desquitar», formes preses del castellà, les quals, poc o molt, deuen haver aconseguit d'introduir-se en el llenguatge col·loquial i és ben possible que, si no fos pels correctors, les trobariem també de tant en tant en els textos impresos. ¿Es que això vol dir, però, que *rescabalar* — amb què, juntament amb *resquitar*, *compensar*, *refer-se*, podem prescindir dels barbarismes indicats— ha esdevingut avui una forma inusitada, només coneguda dels estudiosos de la llengua i d'un nombre més aviat escàs de parlants que conserven encara un llenguatge heretat genú, no degradat ni empobrit per les influències estranyes? Trobariem qui, certament, se sorprendria de la nostra pregunta i ens diria que *rescabalar* és un verb usualíssim i normal del seu llenguatge, del qual se serveix habitualment amb tota naturalitat, i que no és pas dels llibres que l'ha après. Tanmateix, com que més anem més poc valem, *rescabalar* ja ha esdevingut un d'aquests mots dels quals molts publicistes coneixen l'existència però ignoren el significat exacte i el comportament gramatical. Llur informació es redueix a la idea que és un mot molt «català», molt «diterari» — qui sap si dirien molt «nostrat» — que és bo d'usar de tant en tant, amb el primer significat per al qual hom necessiti, en un moment determinat, un significat i avall que fa baixada i tal dia farà un any.

No caldria haver d'explicar que *rescabalar* significa «reparar, compensar, la pèrdua que hom ha sofert, un perjudici, etc.», que és un verb transitiu, amb un complement directe normalment de designació personal (a causa del seu significat) i un altre complement d'objecte introduït per la preposició *de*, i que sovint és usat pronominalment, també amb aquest darrer complement. Això ho sap perfectament qui no ha abandonat l'ús d'aquest verb i diu, per tant, tot naturalment, *El van rescabalar de les pèrdues que havia tingut* o *Ara ens en podem rescabalar*. En canvi, hi ha qui escriu «Només podrà rescabalar la seva antiga glòria a través d'una gran recerca», en què s'atribueix, sembla, a *rescabalar* el valor de *recuperar*. Hi ha, efectivament, entre aquests dos verbs una afinitat de significació. Però amb això no n'hi ha prou. Si hem perdut l'esma de l'ús d'un mot no hi hem de recórrer sense una informació completa del seu sentit i la seva aplicació.

Albert Jané